

Bilaga 4 Nationella åtgärder kopplade till avfallsdirektivets bilaga IVa och artikel 9.1 (a-m)

Åtgärden, och dess beskrivning, som finns kopplade till förebyggande av avfall och nedskräpning:	Beskrivning av bidragen till avfallsförebyggande från åtgärderna	Koppling till (krav) i Avfallsdirektivet gällande artikel 9.1 och bilaga IVa
<p>Klimatklivet¹ Statligt investeringsstöd som Naturvårdsverket administrerar till lokala och regionala åtgärder som minskar utsläppen av koldioxid och andra gaser som påverkar klimatet. Satsningen var en del av statsbudgeten som riksdagen beslutat om.</p>	<p>Tekniska Verken i Linköping som fick stöd för att bygga bemannade mottagningshallar på Linköpings tre återvinningscentraler för att öka utsorteringen av varor som kan gå till återbruk istället för återvinning och förbränning. De är tänkt att de som bemannar mottagningshallarna är arbetstränande eller personer som står utanför arbetsmarknaden på något sätt. Så det finns ett socialt värde i åtgärden också.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a) & (d)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p.12</p>
<p>Statligt bidrag för hållbar plistanvändning</p>	<p>Naturvårdsverket har i regleringsbrev för 2018, 2019 och 2020 fått särskilda medel att använda i syfte att minska plaster i hav och natur, exempelvis för stöd och deltagande i standardiseringsarbete med miljöstandarder för plast och hållbar upphandling. Stora satsningar sker på innovation och forskning för en mer hållbar plistanvändning.</p> <p>Exempelvis har två beställargrupper</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (d), (i) (f), (j), (k), (l) & (m)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p. 12 & 13</p>

¹Naturvårdsverket. Resultat för Klimatklivet. 2020. <http://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Bidrag/Klimatklivet/Resultat-for-Klimatklivet/> (Hämtad 2020-04-22)

	finansierats. En för konstgräsplaner och en för rening av mikroplast och läkemedelsrester. Beställargrupperna syftar till att ta främja en som syftar att arbeta förebyggande och bidrar till att material inte hamnar på fel plats samt att öka kunskapen i upphandlingsfas.	
Båtskrotningspremie² Havs- och vattenmyndigheten införde båtskrotningspremie första gången 2018, omfattades av 3,2 miljoner kronor vilket ledde till ca 350 st skrotade båtar. Under 2020 fanns det 4 miljoner kronor att söka i bidrag.	Syftar till att lämna in gamla båtar till skrot för att undvika att gamla båtar lämnas i naturen och kan läcka plast samt andra farliga ämnen som skadar djur och växter i våra känsliga havs- och vattenmiljöer. Båtarna samlas in av Båttretur som är ett nationellt nätverk för miljömässigt korrekt insamling och återvinning av fritidsbåtar.	Bidrar till artikel 9.1 (k), (l) & (m) Bidrar även till bilaga IVa p.13
Differentierad avfallstaxa Kommunerna får enligt 27 kap. 4 § MB meddela föreskrifter om att avgift ska betalas för insamling, transport, återvinning och bortskaffande av avfall (avfallsavgift). Det är vanligt med volym- och viktbaseade avgifter. Abonnemang med sortering i två (eller flera) fraktioner ger lägre avgift än enbart en blandad brännbar fraktion. Enligt 27 kap. 5 § MB får avgiften tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering främjas.	Ett syfte med en viktbasead avfallstaxa är att minska den totala avfallsmängden samt mängden restavfall genom en ökad utsortering av främst matavfall och återvinningsmaterial. Studier ³ har visat att en viktbasead avfallstaxa minskar restavfallet främst till förmån för ökad utsortering av matavfall och förpackningar snarare än att förebygga avfall.	Bidrar till artikel 9.1 (g), (j) & (m) Bidrar även till bilaga IVa p. 2

²Havs- och vattenmyndigheten. Ny möjlighet att skrota fritidsbåten. 2020. <https://www.havochvatten.se/hav/fiske--fritid/miljopaverkan/fritidsbatar/skrotning-av-fritidsbatar.html> (Hämtad 2020-04-15)

³ Avfall Sverige. 2012. Viktbasead avfallstaxa. Vart tar avfallet vägen? U08, 2012.

<p>Punktskattelag plastpåsar Lagen (2020:32) om skatt på plastbärkassar trädde i kraft den 1 mars 2020. Från och med den 1 maj 2020 ska den som tillverkar, för in eller tar emot plastbärkassar från ett annat EU-land betala skatt för dessa. Skatt ska betalas med tre kronor per plastbärkasse. För plastbärkassar som har en vägg tjocklek som understiger 15 mikrometer och en volym som inte överstiger sju liter ska skatt istället betalas med 30 öre per plastbärkasse (3 § LSP).</p>	<p>Syftet med en skatt på plastbärkassar är att minska förbrukningen av plastbärkassar för att uppnå de kvantifierade förbrukningsmålen i Europaparlamentets och rådets direktiv 94/62/EG av den 20 december 1994 om förpackningar och förpackningsavfall (förpackningsdirektivet). Efter år 2025 får förbrukningen inte överstiga 40 plastbärkassar per person och år. Medlemsstaterna är ålagda att införa styrmedel och åtgärder för att uppnå detta mål. Utan skatt eller annan ökad styrning förväntas Sverige inte klara av att uppnå det uppsatta förbrukningsmålet.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (d), (j), (k), (l) & (m)</p> <p>Bidrar inte till bilaga IVa</p>
<p>Undantag från inkomstbeskattning/ Inkomster som kan vara skattefria i en ideell förening All inkomst i en självständig second hand-näringsverksamhet är undantagen från beskattning om inkomsten till huvudsaklig del kommer från verksamhet som avser handel med skänkta varor och som utnyttjas som finansieringskälla för ideellt arbete (second hand), som avser annat än försäljning av skänkta varor och som av hävd utnyttjas som finansieringskälla för ideellt arbete eller har naturlig</p>	<p>Undantaget⁴ berör främst de ideella föreningar och registrerade trossamfund som bedriver verksamhet med secondhandförsäljning för att finansiera sin allmännyttiga verksamhet. Återanvändning och återvinning av skänkta varor bedöms medföra positiva effekter för miljön. De ideella föreningarnas och registrerade trossamfundens secondhandverksamheter kan därför bidra till att öka återbruket av varor och tillvaratagandet av</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (c), (d), (e) & (j)</p> <p>Bidrar inte till bilaga IVa</p>

⁴ PROP. 2015/16:1

<https://www4.skatteverket.se/download/18.5ab19137150f7e5ca0e8283/1449759548222/prop.%202015%2016%201.pdf#page=254> (Hämtad 2020-04-27)

<p>anknytning till föreningens ändamål eller en kombination av sådana inkomster (7 kap. 3 § Inkomstskattelag (1999:1229). Om mindre än huvudsaklig del av verksamheten har skattefri karaktär är all inkomst i den självständiga näringsverksamheten skattepliktig.</p>	<p>varornas material. Detta bedöms minska samhällets miljöpåverkan och bidra till en hållbar utveckling. Återanvändning och återvinning av skänkta varor bidrar också till att skapa en cirkulär ekonomi, vilket har positiva effekter för miljön.</p>	
<p>Sänkning av mervärdesskatten på reparationer: Den 1 januari 2017 sänktes mervärdesskatten (momsen) från 25 procent till 12 procent på reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hushållslinne (7 kap. 1 § mervärdesskattelagen (1994:200). Dessutom utvidgades skattereduktionen (RUT-avdrag) till att omfatta installation, reparation och underhåll av personlig data- och IT-utrustning, och vitvaror, till exempel tvättmaskin, kyl, frys och spis, som utförs i bostaden (67 kap. 13 och 19 §§ inkomstskattelagen (1999:1229)).</p>	<p>En lägre mervärdesskatt för mindre reparationer av cyklar, skor, lädervaror, kläder och hemtextilier bedöms⁵ leda till lägre pris och därmed till ökad efterfrågan på reparationer och därmed förlänga livslängderna på utvalda produktgrupper. Syftet är att bidra till en förbättrad resurshushållning och till att miljöbelastningen från produktionen av nya varor minskar.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (c), (d) & (j)</p> <p>Bidrar inte till bilaga IVa</p>
<p>Bidrag för strandstädning 2018, 2019 och 2020 avsattes 17 miljoner kr per år för strandstädning⁶. Bidrag ska i första hand ges till projekt för insamling i områden där stora avfallsmängder flyter i land på havsstränder.</p>	<p>Bidrag får ges till projekt som</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. syftar till att samla in avfall som har flutit i land på havsstränder, 2. innebär att även annat avfall som finns på stränderna samlas in, 	<p>Bidrar till artikel 9.1 (k), (l) & (m)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p. 12,</p>

⁵ Regeringskansliet. Sänkt mervärdesskatt på mindre reparationer. 2016. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/departementsserien-och-promemorior/2016/03/sankt-mervardesskatt-pa-mindre-reparationer/> (Hämtad 2020-04-27)

⁶ Naturvårdsverket. Strandstädning. 2020. <https://www.naturvardsverket.se/Stod-i-miljoarbetet/Bidrag/Strandstadning/> (Hämtad 2020-04-27)

<p>Kommuner kan ansöka om bidrag och får hjälp med upp till 90 procent av kostnaderna enligt förordning (2018:58) om bidrag till strandstädning.</p>	<p>3. inbegriper åtgärder som behövs för att det insamlade avfallet ska bli behandlat.</p>	
<p>Strategi för hållbar konsumtion: I budgetpropositionen för 2017 presenterade regeringen en <i>Strategi för hållbar konsumtion</i>⁷. Strategin omfattar bland annat insatser för ökad kunskap, ekonomiska styrmedel som gör det billigare att reparera varor, satsningar på hur resurser kan användas mer effektivt och insatser för att förbättra informationen om företags och fonders hållbarhetsarbete.</p>	<p>Strategin syftar till att bland annat stimulera beteendemönster som beaktar hållbarhetsaspekter och främja ett effektivt utnyttjande av resurser, genom att ta fram och sprida goda exempel.</p> <p>Som en del i <i>Strategi för hållbar konsumtion</i> har Konsumentverket på uppdrag av regeringen inrättat <i>Forum för miljösmart konsumtion</i>⁸. Forumet ska vara en mötesplats för samhällets alla aktörer som vill bidra till att göra miljömässigt hållbar konsumtion till en standard för kommande generationer. Målsättningen är att stimulera utbyte av kunskap och idéer, förmedla metoder och kontakter samt stimulerar samverkan. Forumet ska också värdera och sprida goda exempel av olika typer av beteendeinsatser.</p> <p>Konsumentverket har även i uppdrag att stimulera miljösmarta konsumtionsmönster</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (d), (g) & (m)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p.13</p>

⁷Regeringskansliet, Finansdepartementet. Strategi för hållbar konsumtion. 2016.

<https://www.regeringen.se/4a7e12/globalassets/regeringen/dokument/finansdepartementet/pdf/2016/strategi-for-hallbar-konsumtion/strategi-for-hallbar-konsumtion--tillganglighetsanpassad.pdf>

⁸ Konsumentverket. För en mer miljömässig hållbar konsumtion. 2020.

<https://www.forummiljosmart.se/> (Hämtad 2020-04-27)

	genom direkta insatser i skolan och i direktkontakt med konsumenterna.	
Handlingsplan för en giftfri vardag⁹ Kemikalieinspektionen har på regeringens uppdrag tagit fram <i>Handlingsplan för Giftfri vardag 2015–2020 – Skydda barnen bättre.</i>	I handlingsplanen identifieras det växande problemet med farliga ämnen i varor och att barn och unga är särskilt känsliga för påverkan av kemikalier. Handlingsplanen tar upp det generella problemet med gifter i vardagen och är tillämplig för farliga ämnen som används i plaster. Handlingsplanen anger att det behövs bättre kunskap om farliga kemikalier, fortsatt satsning på arbetet inom EU och internationellt och även dialog med företagare och effektivare tillsyn. Syftet är att minska de kemiska riskerna i vardagen är ett steg på vägen att nå riksdagens miljö kvalitetsmål Giftfri miljö	Bidrar till artikel 9.1 (a) &(i) Bidrar inte till bilaga IVa
Handlingsplan för minskat matsvinn i Sverige. Regeringen gav 2017 Livsmedelsverket, Naturvårdsverket och Jordbruksverket i uppdrag att ta fram en handlingsplan för minskat matsvinn som en del i regeringsuppdraget om minskat matsvinn.	Åtgärderna i handlingsplanen <i>Fler gör mer</i> ¹⁰ ska bidra till att det globala hållbarhetsmålet 12.3 i Agenda 2030 nås. En av åtgärderna har lett till att informationskampanj för minskat matsvinn <i>Nyord på svinniska</i> ¹¹ lanserades 2019. För	Bidrar till artikel 9.1 (a), (f), (g), (h), (j) & (m) Bidrar även till bilaga IVa p.13

⁹ Kemikalieinspektionen. Handlingsplan för en giftfri vardag 2015-2020. Skydda barnen bättre. 2014. <https://www.kemi.se/global/rapporter/2014/rapport-5-14-handlingsplan-giftfri-vardag-2015-2020.pdf>

¹⁰ Livsmedelsverket. Fler gör mer, Handlingsplan för minskat matsvinn 2030. 2018. https://www.livsmedelsverket.se/globalassets/matvanor-halsa-miljo/miljo/matsvinn/fler-gor-mer-handlingsplan-for-minskat-matsvinn_20180618.pdf?AspxAutoDetectCookieSupport=1

¹¹ Livsmedelsverket. Nyord på svinniska. 2020. <https://www.livsmedelsverket.se/matvanor-halsa--miljo/miljo/nyord-pa-svinniska> (Hämtad 2020-04-27)

<p>Regeringsuppdraget om minskat matsvinn är en del av Livsmedelsstrategin.</p>	<p>livsmedelsaktörer finns guiden "Prata svinniska!" att ladda ner med inspiration och riktlinjer för livsmedelsföretag som önskar göra egna kampanjer och exempel på användning av orden. Syftet är att minska matsvinnet genom att inspirera fler att hitta nya sätt att få maten att hålla längre och inte kasta mat i onödan. En annan åtgärd handlar om att kontrollmyndigheterna för livsmedelskedjan ska utnyttjar livsmedelslagstiftningens flexibilitet och höjer kunskapen om hur regler tolkas för att bidra till minskat matsvinn.</p>	
<p>Livsmedelsverkets vägledning om livsmedelsdonationer¹².</p>	<p>Så långt det är möjligt ska alla verksamheter och aktörer arbeta förebyggande för att minska matsvinnet.. Men när matsvinn ändå uppstår kan nästa steg vara att skänka maten. Det kallas också livsmedelsdonationer eller omfördelning/redistributio n av överskottslivsmedel.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (h)</p>
<p>Skatt på kemikalier i viss elektronik Den 1 april 2017 infördes lagen (2016:1067) om skatt på kemikalier i viss elektronik. Skatten gäller bland annat vitvaror, dammsugare, mobiltelefoner, läsplattor, routrar, tv-apparater, spelkonsoler och datorer och omfattar både</p>	<p>Syftet med skatten är att minska tillförseln av farliga ämnen till människors hemmiljö och uppmuntra till att mer hälsovänliga alternativ används. Det finns möjlighet att göra avdrag på skatten om varan inte innehåller vissa listade grupper av flamskyddsmedel.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (i) Bidrar inte till bilaga IVa</p>

¹² Livsmedelsverket. Skänka mat – livsmedelsdonationer. <https://www.livsmedelsverket.se/produktion-handel--kontroll/produktion-av-livsmedel/matsvinn-foretag/skanka-bort-mat> (hämtat 2020-06-25)

<p>tillverkning och import. Skatten är konstruerad så att samtliga varor inom avgränsade varugrupper är skattepliktiga. Den skattskyldige får sedan göra avdrag för skatten om vissa listade grupper av ämnen inte förekommer i varan. Skattskyldig är den som yrkesmässigt tillverkar eller importerar, för in eller tar emot en vara från ett annat land. Försäljning från utländska försäljare direkt till en konsument i Sverige beskattas dock inte.</p>	<p>Avdraget är 50 procent alternativt 90 procent av skattebeloppet beroende på vilken grupp av flamskyddsmedel som varan inte innehåller.</p>	
<p>Sveriges upphandlingsstrategi¹³ I Sveriges upphandlingsstrategi framgår att i en strategisk användning av offentlig upphandling ingår att främja en ökad tillväxt och sysselsättning samt en hållbar utveckling med hänsyn till miljömässiga, sociala och etiska aspekter.</p>	<p>Upphandling kan användas som ett strategiskt verktyg för Sveriges omställning mot en cirkulär och biobaserad ekonomi, för att nå de nationella miljömålen, för Sveriges arbete för att uppfylla de globala hållbarhetsmålen och 2030-agendan. Miljöanpassad upphandling bör öka särskilt inom produktgrupper med stor miljöpåverkan. Miljöhänsyn och livscykelanalysperspektivet bör beaktas i upphandlingens olika faser. Upphandlande myndigheter och enheter ska vara ett föredöme i hanteringen av sina resurser.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b) & (e)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p.7</p>
<p>Kommunala avfallsplaner Sedan 1991 ska alla kommuner ha en avfallsplan som omfattar samtliga avfallsslag och vilka</p>	<p>I avfallsplanen ska mål, åtgärder och styrmedel för att förebygga och hantera avfall samt nedskräpning beskrivas. Vägledningen</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (d), (g), (k), (l) & (m)</p>

¹³ Regeringskansliet, Finansdepartementet. Nationella upphandlingsstrategin.

<https://www.regeringen.se/49eaf7/globalassets/regeringen/dokument/finansdepartementet/pdf/2016/upphandlingsstrategin/nationella-upphandlingsstrategin.pdf>

<p>åtgärder som behövs för att hantera avfallet på ett miljö- och resursmässigt lämpligt sätt. Kravet finns i 15 kap. 41 § miljöbalken.</p> <p>Vilka uppgifter en avfallsplan ska innehålla regleras i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2020:6) om kommunala avfallsplaner om förebyggande och hantering av avfall.</p>	<p>om kommunala avfallsplaner ger även exempel på avfallsförebyggande åtgärder som rör hushållsavfall respektive kommunalt verksamhetsavfall från exempelvis förskolor, skolor, äldreomsorg, kommunkontor, reningsverk och kommunala avfallsanläggningar.</p> <p>I vägledningen beskrivs hur kommunen på ett strategiskt sätt kan arbeta för minskad nedskräpning. Bland annat bör kommunerna upprätta en plan för minskad nedskräpning. Planen ska ses som ett strategiskt styrdokument som bl.a. beskriver de mål och åtgärder som kommunen arbetar med för att minska nedskräpningen. Planen bör ingå i den kommunala avfallsplanen.</p>	<p>Bidrar även till bilaga IVa p.10 & 13</p>
<p>Åtgärdsprogram God Havsmiljö 2020¹⁴ Havs och vattenmyndighetens åtgärdsprogram God Havsmiljö 2020 beslutades 2015. En uppdatering av nuvarande åtgärdsprogram pågår. Åtgärdsprogrammet för Nordsjön och Östersjön har tagits fram enligt havsmiljöförordningen, som är det svenska genomförandet av EU:s havsmiljödirektiv.</p>	<p>Innehåller ett flertal åtgärder mot marint skräp. Åtgärder syftar till att samla in förlorade fiskeredskap och förebygga förluster av nya, genomföra strandstädning inkludera marint skräp i relevanta planer, såsom de kommunala avfallsplanerna och att i samverkan med Naturvårdsverket ta fram en riktad nationell</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (k), (l) & (m)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p.10 & 13</p>

¹⁴ Havs- och Vattenmyndigheten. God havsmiljö 2020- Marin strategi för Nordsjön och Östersjön Del 4: Åtgärdsprogram för havsmiljön. 2015.

<https://www.havochvatten.se/download/18.45ea34fb151f3b238d8d1217/1452867739810/rapport-2015-30-atgardsprogram-for-havsmiljon.pdf> (Hämtad 2020-04-27)

<p>Åtgärdsprogrammet för havsmiljön anger vilka åtgärder som behövs för att miljö kvalitetsnormerna för havet ska kunna följas för att god havsmiljö ska uppnås på sikt.</p>	<p>informationskampanj till allmänheten om vanligt förekommande skräpföremål i den marina miljön. Åtgärden ska bidra till att miljö kvalitetsnormen för marint avfall kan följas.</p>	
<p>Naturvårdsverkets miljö forskningsanslag Genom Naturvårdsverkets miljö forskningsanslag, till stöd för arbetet med Sveriges miljömål, finansierar Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten forskning som ska bidra till att minska den svenska konsumtionens negativa miljö påverkan i Sverige och utomlands. Projekten har en sammanlagd budget på 23 miljoner kronor.</p>	<p>Fem forskningsprojekten som spänner över en rad områden och utforskar olika delar av konsumtionens miljö påverkan. Två av projekten handlar om livsmedel och beteendeförändringar. Forskningen förväntas generera resultat som kan bidra till kunskapsförsörjning och kompetens vid internationella förhandlingar och övrigt samarbete inom EU och internationellt.¹⁵</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (g) & (j)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p.10</p>
<p>Innovationsprogrammet RE:Source¹⁶ Långsiktiga satsningar på forskning är en viktig del för att utveckla det avfallsförebyggande arbetet. Satsningar inom området är bland annat det strategiska innovationsprogrammen RE:Source. Sedan RE:Source startade 2016 har över 160 projekt finansierats via programmet, främst genom utlysningar men även som strategiska projekt. Finansiärerna Energimyndigheten, Formas</p>	<p>RE:Source är ett strategiskt innovationsprogram som fokuserar på att utveckla cirkulära, resurseffektiva materialflöden. Målet är att uppnå en hållbar materialanvändning oss inom planetens gränser. Resultaten ska kunna påverka utvecklingen mot en miljömässigt och ekonomiskt hållbar cirkulär materialanvändning där avfallet är minimerat och resurser tas tillvara optimalt.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (c), (d), (i), (j) & (g)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p.10 & 12</p>

¹⁵ Naturvårdsverket. Styrmedel och konsumtion. 2020.

<http://www.naturvardsverket.se/Miljoarbete-i-samhallet/Miljoarbete-i-Sverige/Forskning/Forskning-for-miljomalen/Pagaende-forskning-for-miljomalen/Styrmedel-och-konsumtion/> (Hämtad 2020-04-27)

¹⁶ RE:source. Forskning och innovation för hållbar materialanvändning. 2020. <https://resource-sip.se/om-resource/> (Hämtad 2020-04-27)

<p>och Vinnova har totalt delat ut runt 50 miljoner kronor per år till olika projekt inom ramen för RE:Source. Områdets aktörer har bidragit med lika mycket. Planen är att RE:Source ska pågå under totalt tolv år.</p>		
<p>Programmet Sharing cities Sweden¹⁷ Långsiktiga satsningar på forskning är en viktig del för att utveckla det avfallsförebyggande arbetet. Satsningar inom området är bland annat det nationella 4-åriga programmet Sharing cities som är en del av Viable Cities¹⁸ det strategiska innovationsprogrammet för smarta och hållbara städer.</p>	<p>Målet med programmet är att utveckla världsledande testbäddar för delningsekonomin i Stockholm, Göteborg, Malmö och Umeå samt att utveckla en nationell nod för att avsevärt förbättra det nationella och internationella samarbetet och främja ett erfarenhetsutbyte om delningsekonomin. Syftet är att stärka Sveriges arbete för de globala hållbarhetsmålen</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b) & (d)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p. 10</p>
<p>Mistra - Future fashion¹⁹ Långsiktiga satsningar på forskning är en viktig del för att utveckla det avfallsförebyggande arbetet. Satsningar inom området är bland annat Mistra - Future fashion ett forskningsprogram 2011-2019 för hållbart mode som arbetat för en positiv framtida modeindustri.</p>	<p>Mistra Future fashion: syftar till att bidra till ett systemskifte i modesektorn mot mer cirkulära affärsmodeller.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (d), (i) & (j)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p.10</p>
<p>Mistra REES – Resource-Efficient and Effective Solutions²⁰ Långsiktiga satsningar på forskning är en viktig del för att utveckla det avfallsförebyggande arbetet.</p>	<p>Mistra REES syftar till att påskynda omvandlingen av den svenska tillverkningsindustrin i riktning mot en cirkulär och hållbar ekonomi.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (f)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p.10</p>

¹⁷ Sharing Cities Sweden. Welcome to Sharing Cities Sweden. <https://www.sharingcities.se/> (Hämtad 2020-04-27)

¹⁸ Viable Cities. 2020. <https://www.viablecities.se/> (Hämtad 2020-04-27)

¹⁹ Mistra Future Fashion. 2019. <http://mistrafuturefashion.com/sv/hem/> (Hämtad 2020-04-27)

²⁰ MISTRA REES – Resource-Efficient and Effective Solutions. 2020. <https://mistrarees.se/> (Hämtad 2020-04-28)

<p>Satsningar inom området är bland annat forskningsprogrammet Mistra REES som är ett samarbete mellan ledande akademiska miljöer, industriföretag och samhällsaktörer med syfte att skapa kunskap om mer resurseffektiva och effektiva lösningar baserade på en cirkulär ekonomi.</p>		
<p>Vinnova satsning inom Cirkulär och Biobaserad ekonomi²¹ Långsiktiga satsningar på forskning är en viktig del för att utveckla det avfallsförebyggande arbetet till exempel Sveriges innovationsmyndighet Vinnovas satsningar för att finansiera projekt inom områdena Cirkulär och Biobaserad ekonomi. Både tekniska utvecklings- och innovationsprojekt som fokuserar på cirkulära flöden och projekt som utreder hinder och möjligheter för att driva på omställningen till en cirkulär och biobaserad ekonomi finansiera med syfte att stärka förutsättningarna för att realisera en cirkulär och biobaserad ekonomi.</p>	<p>Syftet med satsningen är att stärka svensk innovation inom cirkulär och biobaserad ekonomi, CBE, som till exempel återbruk, delning och biobaserade material.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (d), (f) & (i)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p.10</p>
<p>10YFP Sverige leder FN:s globala program om hållbara livsstilar och utbildning tillsammans med Japan och WWF. Programmet är ett av sex program som tagits fram inom ramen för det globala 10-åriga ramverket</p>	<p>De viktigaste målen för 10YFP är att bidra till resurseffektivitet, bryta sambandet mellan ekonomisk tillväxt och miljöförstöring och resursanvändning och samtidigt skapa anständiga arbetstillfällen</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a)</p> <p>Bidrar inte till bilaga IVa</p>

²¹ Vinnova. Framtidens hållbara ekonomi, cirkulär och biobaserad. 2020.
<https://www.vinnova.se/m/cirkular-biobaserad-ekonomi/> (Hämtad 2020-04-28)

<p>av program för hållbar produktion och konsumtion (10YFP) vars genomförande är ett av delmålen (12.1) i FN:s globala hållbarhetsmål (Agenda 2030).</p>	<p>och ekonomiska möjligheter samt bidra till fattigdomsbekämpning och delat välstånd. Naturvårdsverket är nationell fokuspunkt i genomförandet av delmål 12.1 (10YFP), vilket bland annat innebär att Naturvårdsverket löpande rapporterar om regeringens och nationella myndigheters initiativ (styrmedel och åtgärder) för omställning till hållbar konsumtion och produktion i Sverige i syfte att sprida och dela erfarenheter inom One Planet Network.</p>	
<p>Dialog för en hållbar textil värdekedja med fokus på miljö och kemikalier Genom dialog och medskapande involverar Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen berörda aktörer för att skapa handlingskraft runt relevanta frågor i den textila värdekedjan. Dialogen är ett treårigt initiativ (2017 - 2020), med två möten per år. Varje möte belyser ett specifikt tema kopplat till den textila värdekedjan. Kunskaps- och erfarenhetsutbyte, nätverkande och inspiration till nya innovativa lösningar är viktiga delar av varje möte.</p>	<p>Syftet med dialogen är att bidra till minskad miljö- och hälsopåverkan från textilbranschen i hela värdekedjan från produktionen och konsumtionen till avfallshanteringen för att bidra till resurseffektiva och giftfria kretslopp. Gemensamma insatser kan göra det möjligt att komma längre än vad lagstiftning enbart kan göra. Dialoggruppen kan också bidra till förbättrad samordning mellan parallellt pågående initiativ och till en ökad uppmärksamhet kring frågorna.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (d), (f), (i) & (m)</p> <p>Bidra även till bilaga IVa ev 15</p>
<p>Re:textile²², Högskolan i Borås Re:textile är ett projekt inom Science Park Borås som syftar till att utveckla nya designprinciper,</p>	<p>Projektet handlar om att förmedla kunskap, rådgivning och praktisk tillämpning i samarbete med företag inom mode- och textilbranschen.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (d), (i) & (j)</p>

²² Smart textiles. Re:textile. 2020. <https://smarttextiles.se/retextile/> (Hämtad 2020-04-28)

<p>affärsmodeller, och produktionssystem som möjliggör cirkulära flöden i textilbranschen.</p>	<p>Projektets syfte är att skapa en struktur för hållbara cirkulära flöden inom textil- och modeindustrin.</p>	<p>Bidrar även till bilaga IVa p.10 & 15</p>
<p>Förordning (2018:1462) om producentansvar för förpackningar</p>	<p>Syftet med denna förordning är bland annat att</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. minska mängden förpackningsavfall genom att: <ol style="list-style-type: none"> a) förpackningar ska framställas på ett sådant sätt att deras volym och vikt begränsas till den nivå som krävs för att upprätthålla en god säkerhets- och hygiennivå, och b) förpackningar endast används när det är nödvändigt, c) återanvänds, 2. begränsa skadligheten för miljön av material och ämnen i förpackningar, 3. producenterna ska tillhandahålla eller ansluta sig till ett insamlingssystem som tar operativt och finansiellt ansvar för att samla in och behandla förpackningsavfall, <p>Producenterna har även ett informationsansvar för att informera om korrekt avfallshantering (Ibland delat med kommunerna).</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (d), (f) & (i)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p. 4 & 13</p>
<p>Förordning (2005:209) om producentansvar för elektriska och elektroniska produkter</p>	<p>Syftar bland annat till att elektriska och elektroniska produkter skall utformas och framställas på ett sådant sätt att uppkomsten av avfall förebyggs</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (c), (i) & (j)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p. 4 & 13</p>

	Det framgår även att producenterna har ett informationsansvar för att informera om korrekt avfallshantering (Ibland delat med kommunerna).	
Förordning (2008:834) om producentansvar för batterier	<p>En del av förordningen syftar till att batterier ska utformas och framställas på ett sådant sätt att uppkomsten av avfall förebyggs. Producenterna har även ett informationsansvar för att informera om korrekt avfallshantering (Ibland delat med kommunerna).</p> <p>Bland annat ska producenter av kadmiumbatterier betala en miljöavgift på 300 kronor per kilogram enligt förordning (2008:834) om producentansvar för batterier, i syfte att få bort farliga ämnen från batterier.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (c), (i) & (j)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p.4, 10 & 13</p>
Förordning (2007:185) om producentansvar för bilar	<p>Förordningen syftar till att bilar ska utformas och framställas på ett sådant sätt att uppkomsten av avfall förebyggs och, i fråga om det avfall som ändå uppkommer, att.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. producenter ska tillhandahålla system för mottagning av uttjänta bilar, 2. uttjänta bilar kan återvinnas eller komponenter från sådana bilar kan återanvändas, och 3. från och med år 2015 minst 95 procent av bilens vikt återanvänds eller återvinns, varav minst 85 procent av bilens vikt ska 	<p>Bidrar till artikel 9.1, (a), (b) & (i)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p.4 & 13</p>

	utgöras av återanvändning eller materialåtervinning.	
Förordning (1994:1236) om producentansvar för däck	Syftar till att en producent skall ta emot däck som tjänat ut och se till att däcken återanvänds, materialåtervinns, energiutvinns eller tas om hand på något annat miljömässigt godtagbart sätt.	Bidrar till artikel 9.1 (d) & (i) Bidrar även till bilaga IVa p. 4 & 13
Textile & Fashion 2030 - Samverkansplattform för hållbar svensk textil i Borås. Högskolan i Borås har i uppdrag att etablera och leda Textile & Fashion 2030²³ – en nationell plattform för samverkan mellan aktörer som arbetar med miljömässigt hållbara textilier och hållbart mode.	Syftet med Textile & Fashion är att bidra till att mode- och textilbranschen blir miljömässigt hållbar och på sikt skapar ett klimatneutralt och giftfritt textilt kretslopp, inom planetens gränser. Visionen är att Textile & Fashion 2030 skall placera Sverige som en världsledande partner och förebild inom cirkulär ekonomi med minimerad miljöpåverkan avseende textil och mode.	Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (d), (f) & (i) Bidrar även till bilaga IVa p.10 & 15
Hallå Konsument²⁴: är en upplysningstjänst som drivs av Konsumentverket för att ge konsumenter bättre information och råd om sina rättigheter och skyldigheter.	Tjänsten syftar även till att ge konsumenter information och stöd om miljömässigt hållbara val. <i>Hallå konsument</i> består av en webbplats och ett antal vägledare som svarar på frågor via telefon, e-post, chatt, Facebook, brev och frågeforum. Totalt medverkar 13 myndigheter i arbetet med <i>Hallå konsument</i> .	Bidrar till artikel 9.1 (a), (b), (d), (g), (i) & (m) Bidrar även till bilaga IVa p. 13
Information om hållbar konsumtion av textilier	Syftet att öka kunskapen hos konsumenter för en mer hållbar konsumtion	Bidrar till artikel 9.1 (a),

²³ Textile and fashion 2030. 2020. <https://textileandfashion2030.se/> (Hämtad 2020-04-28)

²⁴ Hallå Konsument. Välkommen till Hallå Konsument! 2020. <https://www.hallakonsument.se/> (Hämtad 2020-04-28)

<p>Naturvårdsverket har ett regeringsuppdrag att genomföra informationsinsatser i samarbete med Konsumentverket och Kemikalieinspektionen.</p>	<p>av textilier, genom till exempel ökad återanvändning och återvinning.</p> <p>Informationskampanjen Textilsmart, genom ett konto på Instagram, i syfte att öka kunskapen och inspirera konsumenter till en mer hållbar textilkonsumtion. Budskapet är att konsumenter kan göra skillnad genom små medvetna val i vardagen som bidrar till en mer hållbar planet. Konsumenter informeras om miljöpåverkan i alla led från det att kläder produceras, säljs, används och sedan slängs. Kampanjen som kommer att pågå till slutet av 2020 genomförs av Naturvårdsverket, Konsumentverket och Kemikalieinspektionen.</p>	<p>(b), (d), (i), (j), (l), (k) & (m)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p.13 & 15</p>
<p>Nationell platsamordning Naturvårdsverket har i regleringsbrevet 2020 fått ett regeringsuppdrag att etablera en nationell platsamordning.</p>	<p>Naturvårdsverket ska ansvara för en nationell platsamordning. Arbetet ska syfta till att:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. samla och bygga upp objektiv och faktabaserad kunskap om makro och mikroplast, 2. sprida kunskapen genom lämpliga kanaler och genom insatser riktade till relevanta aktörer t.ex. myndigheter, kommuner och producenter samt 3. samordna och driva frågor i syfte att öka den hållbara plastanvändningen. 	<p>Bidrar till artikel 9.1(a), (b), (d), (i), (j), (l), (k) & (m)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p. 5, 7, 9, 10, 12 & 15</p>

	Arbetet med den nationella platsamordningen ska ske i dialog med berörda myndigheter och aktörer.	
Delegation för Cirkulär Ekonomi²⁵ Delegationen för cirkulär ekonomi har som syfte att stärka samhällets omställning till en resurseffektiv, cirkulär och biobaserad ekonomi både nationellt och regionalt. Delegationen är ett rådgivande organ till regeringen som placerats hos Tillväxtverket.	Delegationen arbetar bland annat med att identifiera hinder, identifiera behov av utbildning och information inom cirkulär ekonomi. Delegationens arbete fokuserar på tre områden: design för cirkularitet, plast samt offentlig upphandling.	Bidrar till artikel art 9.1 (a) och (b), (c), (d), (f) & (i) Bidrar även till bilaga IVa p.15
Miljömålsrådets arbete Regeringen har inrättat Miljömålsrådet som en plattform för fler åtgärder och ett intensifierat arbete på alla nivåer i samhället för att nå Sveriges miljömål. Miljömålsrådet presenterar den 1 mars varje år åtgärder som myndigheterna åtar sig att genomföra för att öka takten i arbetet med att nå miljömålen. Miljömålsrådets uppdrag pågår till den 6 maj 2022. Två miljörådsåtgärder som berör denna artikel är att skapa stabila strukturer och hjälpmedel för kommuners arbete med hållbara livsstilar och hållbart företagande genom Tillväxtverkets RESOLVE-modell	En viktig del av den nationella samverkan sker inom Miljömålsrådet där nationella och regionala myndigheter gemensamt tar fram förslag till regeringen på åtgärder för att nå miljömålen. Under åren 2020–2022 ²⁶ har miljörådet pekat ut sju strategiska programområden inom vilka det är angeläget att öka takten eller åstadkomma förändringar. Ett strategiskt programområde är styrmedel för hållbar konsumtion som syftar till att föreslå nya och skärpta befintliga styrmedel för en miljömässigt mer hållbar konsumtion, och att agera för att de styrmedlen implementeras	Bidrar till artikel 9.1 (a) Bidrar inte till bilaga IVa

²⁵ Tillväxtverket. Om Delegationen för cirkulär ekonomi. 2020.

<https://tillvaxtverket.se/amnesomraden/affarsutveckling/delegationen-for-cirkular-ekonomi/om-delegationen-for-cirkular-ekonomi.html> (Hämtad 2020-04-28)

²⁶ Naturvårdsverket. Miljömålsrådets gemensamma åtgärdslista Årsrapport 2020. 2020.

<http://www.sverigesmiljomal.se/contentassets/f2f66cba53f745398381eb7346a215a6/miljomalsradets-atgardslista-2020.pdf>

	av olika aktörer i samhället.	
SLV planerar att under 2019 ta fram en vägledning för matdonationer		Bidrar till artikel 9.1 (g) & (h) Bidrar inte till bilaga IVa
Statliga kartläggningar av kritiska råvarumaterial I Sverige har SGU på regeringens uppdrag genomfört flera insatser under senare år där råvaror av avgörande betydelse, s.k. Critical Raw Materials, CRM varit i fokus (bl a Kartläggning av innovationskritiska metall och mineral²⁷;; Innovationskritiska metaller och mineral i Bergslagen,²⁸). Där framgår bl a att Sverige har potential både för utvinning ur fyndigheter och för återvinning ur gruvavfall av metaller och mineral för nya miljö- och teknikinnovationer. Det gäller fosfor, kobolt, sällsynta jordartsmetaller, volfram, platinagruppens metaller, indium och grafit. De kartläggningar som genomförts har hittills visat att potentialen för dessa CRM är väsentligt lägre från uttjänta produkter som blir avfall i Sverige.	Syftet med kartläggningarna är bland annat att identifiera Sveriges behov samt skapa bättre förutsättningar för innovationskritiska metaller och mineraler för att en hel produktionskedja, från utvinning. Innovationskritiska metaller och metaller är viktigt för att stärka arbetet för en cirkulär ekonomi och innovationsarbetet i Sverige. Kartläggningarna ger en bra grund för fortsatt arbete med genomförande av artikel 9.1 (c) och avfallsförebyggande de produkter som innehåller kritiska råvaror och mineraler.	Bidrar till artikel 9.1 (a) & (c) Bidrar inte till bilaga IVa
Lagen om gatuhållning (1998:814)	I lagen med särskilda bestämmelser om gatuhållning och skyltning (1998:814) regleras kommunernas ansvar för	Bidrar till artikel 9.1 (l) Bidrar inte till bilaga IVa

²⁷ SGU. Kartläggning av innovationskritiska metall och mineral. RR 2018:05. 2018

²⁸ SGU, Innovationskritiska metaller och mineral i Bergslagen, RR 2020:02, 2020.

	<p>gaturenhållningen på framförallt allmänna platser. Kommunerna har under vissa förutsättningar ett ansvar för att städa gator, torg och andra allmänna platser inom detaljplanelagt område. Under vissa förutsättningar kan fastighetsägare bli ansvariga för att åtgärda nedskräpning, främst när det handlar om kvartersmark och gångbanor inom detaljplanelagt område. Trafikverket ansvarar för renhållningen inom det statliga vägnätet och även på rastplatser som ligger inom vägområdet.</p>	
<p>Lagstiftning kring Nedskräpning <i>Förbud mot nedskräpning</i> I enlighet med 15 kap. 26 § miljöbalken (MB) får ingen skräpa ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde eller insyn till. Bestämmelsen innebär ett allmänt förbud mot nedskräpning, den riktar sig till alla och avser såväl gatemark och tomter som naturområden. I begreppet skräp inkluderas både små och stora föremål. Skräp i lagens mening kan alltså utgöras av såväl bilar och byggavfall, som glas, papper, engångsgrillar eller cigarettfimpar.</p> <p><i>Straff för nedskräpning</i> Den som med uppsåt eller av oaktsamhet skräpar ned utomhus på en plats som allmänheten har tillträde</p>	<p>Syftet med förbudet, straffet för nedskärning och nedskräpningsboten är att minska nedskräpningen. Ett förbud brukar oftast vara motiverat om nolltolerans mot ett utsläpp eller en förorening råder. Eftersom förbudet är infört kan det tolkas som att samhället inte accepterar någon form av nedskräpning. Straff och bot för nedskräpning är påföljder från att bryta från förbudet.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (k) & (l)</p> <p>Bidrar inte till bilaga IVa</p>

<p>eller insyn till kan dömas för nedskräpning enligt 29 kap. 7 § MB. Straffet för nedskräpning är böter eller fängelse i högst ett år.</p> <p><i>Nedskräpningsbot</i> 2011 infördes en straffbestämmelse för nedskräpningsförseelse; 29 kap. 7a § MB. Straffet för nedskräpningsförseelse är penningböter och kallas i dagligt tal nedskräpningsbot.</p>		
<p>Förbud mot att dumpa eller förbränna avfall till havs I 15 kap. 27 § miljöbalken anges att avfall inte får dumpas eller förbrännas inom Sveriges sjöterritorium och ekonomiska zon. På och över det öppna havet får avfall inte heller dumpas från eller förbrännas på svenska fartyg eller luftfartyg.</p>	<p>Syftet med förbudet är att minska nedskräpningen till havs.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (k)& (l)</p> <p>Bidrar inte till bilaga IVa</p>
<p>Miljö kvalitetsnorm för marint skräp Enligt havsmiljödirektivet ska EU:s medlemsstater formulera miljömål för att nå det efterstävade tillståndet i miljön (2008/56/EG, artikel 10). I införlivandet av direktivet genom havsmiljöförordningen har Sverige valt att införa målen i form av miljö kvalitetsnormer (2010:1341, 19 §). Miljö kvalitetsnormer avspeglar det önskade tillståndet eller den lägsta godtagbara miljö kvaliteten och är ett juridiskt styrmedel som regleras i 5 kap. miljöbalken. Sverige</p>	<p>Syftar till att havsmiljön så långt som möjligt ska vara fri från skräp. Det finns två tillhörande indikatorer till miljö kvalitetsnormen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mängd skräp på stränderna. - Mängd skräp på havsbotten. <p>Övervakning av den marina miljön ger underlag för att bedöma och följa utvecklingen av miljöns tillstånd och de miljöförändringar som uppstår till följd av mänskliga aktiviteter.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (k), (l) & (m)</p> <p>Bidrar inte till bilaga IVa</p>

<p>inför alltså havsmiljödirektivets miljömål i form av rättsligt bindande normer för att uppnå eller upprätthålla god miljöstatus i Nordsjön och Östersjön</p> <p>Havs- och vattenmyndigheten beslutade i juli 2012 om en miljökvalitetsnorm (D.4) som omfattar mängden avfall i havsmiljön</p> <p>Miljökvalitetsnormer och indikatorer är fastställda i föreskriften HVMFS 2012:18, bilaga 3.</p> <p>På uppdrag av och med finansiering från Havs- och Vattenmyndigheten genomförs övervakning av makroskräp på stränder och havsbotten.</p>		
<p>Strategiskt arbete för minskad nedskräpning</p> <p>Naturvårdsverket har tillsammans med Håll Sverige Rent tagit fram en vägledning om strategiskt arbete i nedskräpningsfrågor. Vägledningen är avsedd att stötta kommunernas strategiska arbete för att minska nedskräpningen och sprida kunskap om metoder, verktyg och arbetsätt. Mätning av skräpfrekvens är viktigt för att kunna följa utvecklingen när det gäller nedskräpning. Skräpmätningarna för kommuner för att mäta skräp i olika miljöer, som stadsmiljö, park och andra öppna ytor finns framtagna av Håll Sverige Rent i samarbete med Statistiska</p>	<p>Syftar till att öka kunskapen om nedskräpning och i förlängningen förbygga nedskräpning.</p>	<p>Bidrar till artikel 9.1 (m)</p> <p>Bidrar även till bilaga IVa p. 13</p>

Centralbyrån (SCB). Håll Sverige Rent samlar också ett hundratal kommuner i nätverket Håll Sverige Rent-kommun för att aktivt arbeta strategiskt för att förebygga nedskräpningen		
--	--	--